

- за рівнем професіоналізму виконавця злочину: вчинене «професіоналом»; вчинене «дилетантом».

- за територіальною ознакою діяльності злочинної групи (організації), яка вчиняє шахрайства у сфері обігу автотранспорту: вчинені злочинною групою міждержавного рівня; вчинені злочинною групою міжрегіонального рівня; вчинені злочинною групою місцевого рівня;

- за кількістю осіб, які брали участь у вчиненні незаконного заволодіння транспортним засобом: вчинене одноосібно; вчинене групою осіб; вчинене організованою злочинною групою; вчинене злочинною організацією;

- в залежності від наявності та використання можливостей корумпованих зв'язків, можливо виділити: шахрайства у сфері обігу автотранспорту з використанням корумпованих зв'язків з метою забезпечення злочинної діяльності та шахрайства у сфері обігу автотранспорту з використанням корумпованих зв'язків з метою уникнення кримінальної відповідальності.

Запропонована класифікація є основою для подальшого визначення проявів шахрайств у сфері обігу автотранспорту залежно від окремих елементів криміналістичної характеристики як підґрунтя для дослідження технології вчинення шахрайств у сфері обігу автотранспорту, насамперед способу та обстановки вчинення злочину, а також особливостей характеристики суб'єктів їхнього вчинення.

Список бібліографічних посилань

1. Петров С. Є. Розслідування незаконного заволодіння автотранспортними засобами : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2009. 243 с.

2. Тищенко В. В. Теоретичні і практичні основи методики розслідування злочинів : монографія. Одеса, 2007. 260 с.

Одержано 21.11.2017

УДК 327.3

Олександр Юрійович ЧЕРЕДНИЧЕНКО,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент спеціальної кафедри № 3 Інституту підготовки

юридичних кадрів для Служби безпеки України

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ЩОДО АГЕНТУРНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Сьогодні перед Україною, як і перед усім світом постали нові небезпечні загрози. Національна безпека України зазнає деструктивного впливу з причин загострення геополітичної боротьби, реалізації

сценаріїв гібридної війни та «керованого хаосу» на українських територіях, спроб розпалювання міжетнічної, міжконфесійної, соціальної ворожнечі і ненависті, сепаратизму і тероризму. В цих умовах виникає нагальна необхідність переосмислення ситуації, що склалась, реалізації комплексу заходів, які б сприяли цілеспрямованому і ефективному захисту національних інтересів України, перегляду підходів до організації роботи СБ України як складової сектору безпеки і оборони держави, суб'єкта забезпечення національної безпеки України. Революція гідності посприяла процесу оновленню органів СБ України, їх відкритості для громадянського суспільства, впровадженню нових європейських безпекових стандартів, адекватної протидії загрозам з використанням всього наявного арсеналу сил та засобів, в тому числі агентурного апарату. При цьому практика функціонування не тільки СБУ, а і провідних спецслужб світу вважає агентуру найбільш дієвим та ефективним інструментом щодо протидії вище переліченим викликам. Практика доводить, що в більшості випадках лише негласний апарат має можливості перебувати в певному середовищі і отримувати інформацію безпосередньо від осіб, які становлять оперативний інтерес для спецслужб.

В той же час, особливістю діяльності спеціальних служб є те, що вона не може бути настільки ж прозорою, наскільки прозора діяльність інших органів державної влади. Більшість питань, як правило, не можуть публічно обговорюватися та піддаватися критиці. Оприлюднення інформації, пов'язаної з досягненнями та можливостями спецслужб, може призвести до розкриття їх мети та методів роботи. Звичайно, це суттєво зменшить ефект їх діяльності, але підвищить ефективність їх діяльності.

Щоб виконувати поставлені завдання на високому рівні, певні сфери діяльності необхідно залишати в секреті. У першу чергу, це стосується відомостей щодо джерел, операцій, методів та засобів збору даних, а також анонімності співробітників та захисту накопиченої спецслужбами інформації. Як відомо, переважну більшість інформації отримується завдяки людям.

Діяльність Служби безпеки України, її органів і співробітників ґрунтується на засадах законності, поваги до прав особи, відповідальності перед народом України. Органи і співробітники Служби безпеки України повинні поважати гідність людини і виявляти до неї гуманне ставлення, не допускати розголошення відомостей, що стосуються особистого життя, честі та гідності громадян, які стали відомі Службі безпеки, в тому числі в процесі їх конфіденційного співробітництва, крім окремих випадків, передбачених законом.

Для вирішення актуальних проблем сьогодення беззаперечним стає висновок про доцільність започаткування нових досліджень на

межі поєднання теоретичних та прикладних аспектів. Сьогодні, як ніколи, необхідно об'єднати зусилля кращих фахівців та науковців, котрі опікуються пошуком шляхів оптимізації оперативно-службової діяльності для напрацювання дієвого, сучасного механізму використання добровільної допомоги громадян правоохоронним органам у вигляді конфіденційного співробітництва з використанням здобутого передового європейського досвіду. При цьому, на нашу думку, важливим є закріплення цього процесу шляхом прийняття відповідного законодавчого акту та, як слідство, вдосконалення відомчої нормативної бази.

Поєднавши досвід і бачення оперативної ситуації, маємо розробити автентичну модель української спецслужби. Не підлягає сумніву, що вона мусить бути європейською, побудованою на засадах демократії, законності.

Одержано 21.11.2017

УДК 343.982.33

Марина Олександрівна ЧЕРНИШ,

здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ СПОСОБІВ НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ

Статистика свідчить про щорічне збільшення кількості вчинення незаконних заволодінь транспортними засобами [1]. В той же час, аналізуючи матеріали практичної діяльності правоохоронних органів, можна дійти висновку, що різновид способів вчинення окресленого виду злочинів постійно розширюється [2; 3]. З цього приводу слід зазначити, що теоретики та практики у сфері оперативно-розшукової діяльності одностайно підтримують думку про те, що якісна протидія незаконним заволодінням транспортним засобам не можлива без наявності знань у оперативних працівників щодо сучасних способів такої протиправної діяльності та своєчасного відстеження їх оновлення. Враховуючи вказане вважаємо доцільним визначити найбільш розповсюджені способи незаконного заволодіння транспортними засобами.

Статистика свідчить, що незаконно заволодівають автомобілями різного класу, цінової категорії і ступеня захищеності, починаючи від «Жигулів» та «Таврій», які не обладнані жодними протиугінними системами, закінчуючи машинами преміального сегменту, обладнаними величезним переліком додаткових охоронних систем (електронні та механічні блокиратори, системи GSM або GPS сповіщення та